

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Victor Braeckmanlaan -
Rozebroekslag
(Gent, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2019J230
Oktober – November 2019

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog: Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	7
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	7
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

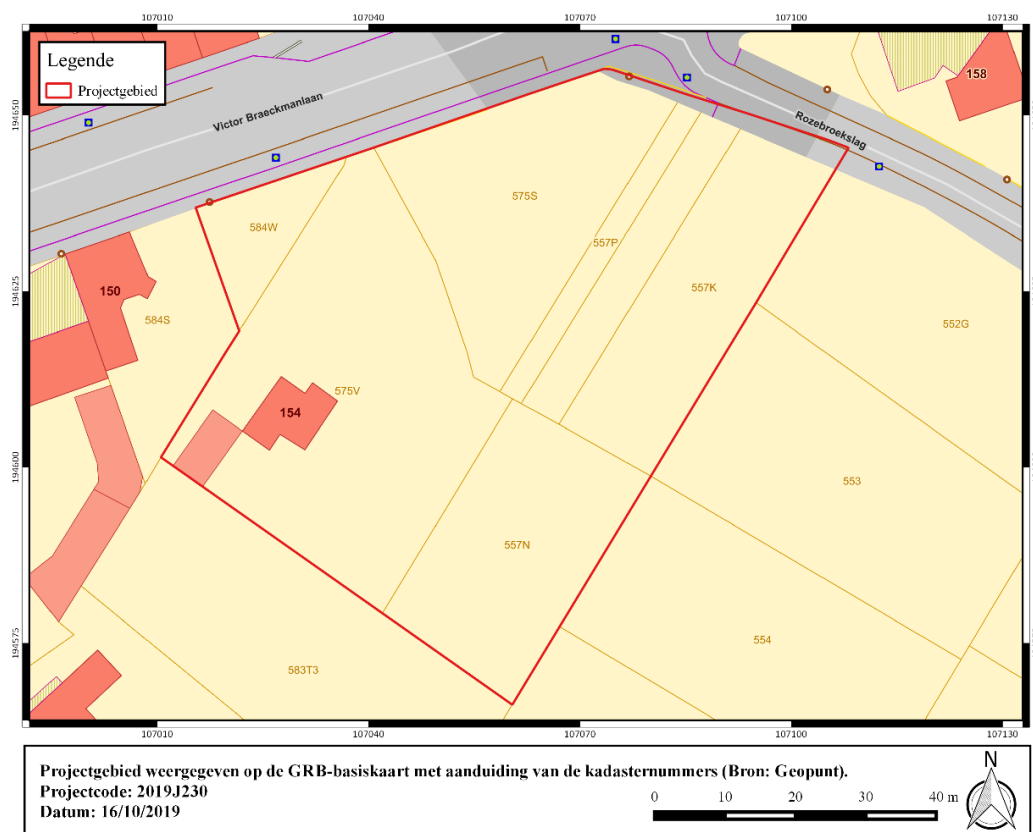

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert BVBA Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Gent
	Deelgemeente	Sint-Amandsberg
	Postcode	9040
	Adres	Victor Braeckmanlaan Rozebroekslag 9040 Sint-Amandsberg
	Toponiem	Victor Braeckmanlaan - Rozebroekslag
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 107010 Y _{min} = 194566 X _{max} = 107108 Y _{max} = 194656
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Gent, Afdeling 19, Sectie C, nr. 557k, 557n, 557p, 557r, 575s, 575v, 584w Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een meerwoningenproject met ondergrondse parking op de hoek van de Alfons Braeckmanlaan en Rozenbroekslag te Sint-Amandsberg, deelgemeente van Gent. Het onderzoeksgebied is ca. 4960m² groot en wordt op heden ingenomen door een woning in de westelijke hoek, verder ligt het terrein braak. In het verleden is reeds een bekrachtigde archeologienota opgemaakt met ID 7956. Deze archeologienota wordt opgemaakt omwille van bijkomende informatie betreffende de huidige toestand van het terrein;

Landschappelijk gezien is Sint-Amandsberg gelegen in de zandstreek binnen de Vlaamse Vallei, in verstedelijkt gebied. Sint-Amandsberg bevindt zich op droger terrein tussen de Vallei van de Leie in het noordwesten en de Schelde in het zuidoosten. Ter hoogte van het onderzoeksgebied geeft de Quatairgeologische kaart een profielopbouw weer van eolisch dekzand van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die rusten op een sokkel van fluviale afzettingen van het Weichseliaan en getijdenafzettingen van het Eemiaan. De locatie op hoger gelegen zandige opduikingen nabij grote riviervalleien moet een beduidende aantrekkingskracht gehad hebben rondtrekkende groepen jager-verzamelaars. De bodemkaart geeft vanwege het verstedelijkte karakter geen informatie weer met betrekking tot het sediment. Nabijgelegen polygonen wijzen op de aanwezigheid van een nattere depressie. Op het lokale hoogtemodel is in de noordoostelijke hoek een depressie op te merken. Deze gaat naar alle waarschijnlijkheid terug op de vijver die zichtbaar is op de kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw uit de jaren '50 of het recent gesloopte gebouwenbestand.

De cartografische bronnen wijzen op een ruraal en open karakter van het onderzoeksgebied ten oosten van Gent. Op de Deventerkaart is te zien hoe het onderzoeksgebied zich langs een

belangrijke weg bevindt die later evolueert in de steenweg naar Antwerpen. De Ferrariskaart geeft een vergelijkbaar beeld waarbij het onderzoeksgebied en de directe omgeving is ingekleurd als akker. Langsheen de Antwerpse Steenweg heeft zich dorpskern van Sint-Amandsberg ontwikkeld. Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied wordt geen bebouwing afgebeeld. Hierin is pas verandering merkbaar op de kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw. Hierop zijn op het terrein twee structuren afgebeeld en is in de noordoostelijke hoek een omvangrijke vijver afgebeeld. Op het onderzoeksgebied was een tankstation 'Poema' gevestigd, op de orthofotosequentie is te zien hoe de noordelijke infrastructuur wordt afgebroken en het terrein grotendeels braak komt te liggen. In het kader van de geplande ontwikkeling werden grote delen van het projectgebied gesaneerd. Uit het saneringsverslag blijkt dat een groot deel van het onderzoeksgebied werd afgegraven tot op een diepte van 2,2m tot 4,6m onder het huidige maaiveld¹. Enkel in het zuiden, de noordwestelijke en noordoostelijke hoek van het terrein werd de ondergrond niet afgegraven.

Op het onderzoeksgebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. Net ten oosten wijst de vondst van een neolithische pijlpunt op een aanwezigheid van de vroegste landbouwers (CAI 157889). Ten noordwesten van het onderzoeksgebied, op hoger gelegen terrein op de rand van de riviervallei zijn bij verschillende onderzoekscampagnes langs de Hogeweg funeraire resten uit de metaaltijden en Romeinse periode in kaart gebracht evenals sporen van Romeinse en middeleeuwse bewoning. Ten noorden van het onderzoeksgebied werd bij een prospectie aan de Lijnmolenstraat een kuil uit de metaaltijden aangesneden. Recent werden ook resten van bewoning en begraving uit de late ijzertijd/vroege Romeinse periode onderzocht aan de Thomas Edisonstraat, gelegen tussen de Hogeweg en de Lijnmolenstraat. Ook aan de Duivestaartstraat werden resten uit de Romeinse periode onderzocht. Daarnaast werden er nog restanten van een volmiddeleeuwse site met walgracht aangesneden die vermoedelijk toebehoorde aan de Gentse Sint-Baafsabdij. Op het grondgebied van Destelbergen, aan het Eenbeekeinde werden ook funeraire resten uit de Romeinse periode en sporen van bewoning uit de Romeinse periode en de middeleeuwen in kaart gebracht. Ook verder richting het westen, in het Sint-Baafsdorp en de Machariuswijk rondom het Spaans Fort wordt melding gemaakt van Romeins vondstmateriaal. De gekende waarden wijzen op menselijke aanwezigheid in de omgeving van het onderzoeksgebied vanaf het neolithicum en bewoning en begraving tijdens de metaaltijden en Romeinse periode.

Hoewel op basis van landschappelijke factoren uitgegaan kan worden van een verhoogde verwachting inzake de aanwezigheid van jager-verzamelaars in de omgeving en de gekende waarden een beduidende trefkans inzake resten van Romeinse en mogelijk oudere bewoning indiceren wordt de kans dat verder onderzoek, in eender welke vorm, nog leidt tot kenniswinst zeer klein geacht.

¹ ABO-dossier 13171.R.01, 2016, Eindevaluatieonderzoek –Tankstationeigen Verontreiniging, pp.26-28

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken op de percelen tussen de Victor Braeckmanlaan en de Rozenbroekslag worden geen verdere onderzoeksdaten aanbevolen. Op het onderzoeksgebied was sinds de jaren '70 een tankstation en garage gevestigd met ondergrondse en bovengrondse brandstoftanks. Een bodemonderzoek toonde aan dat het terrein in sterke mate verontreinigd was waardoor een groot deel van de ondergrond afgegraven moest worden. Hierbij werd het sediment afgegraven tot op een diepte van 2,2 m tot 4,6 m onder het maaiveld. Indien deze saneringswerken geplot worden op de contouren van het huidige projectgebied is te zien hoe enkel de noordoostelijke en noordwestelijke hoek en het zuidelijk deel van het terrein gevrijwaard zijn gebleven van deze ingrijpende saneringswerken. In de noordoostelijke hoek van het terrein is een zone van 650m² groot nog niet ontgraven. Hier dient echter rekening gehouden te worden met de vijver die is afgebeeld op de kaart van het Ministerie van Openbare Werken. Redelijkerwijs kan aangenomen worden dat het bodemarchief er lokaal is verstoord. De noordwestelijke hoek van het terrein, die samenvalt met een ondergronds volume, is ca. 200 m² groot. Op een dermate beperkte oppervlakte in het buitengebied is de kans op kenniswinst bij verder onderzoek dermate beperkt dat dit niet langer zinvol kan zijn. Enkel in de zuidwestelijke hoek, ten zuiden van het te slopen gebouw blijft een terreindeel over van ca. 1800m² waar op basis van de beschikbare gegevens niet uitgegaan kan worden van een verstoord bodemarchief. De ingrepen ter hoogte van dit terreindeel zijn echter beperkt. Hier dient rekening gehouden te worden met een ingreep van maximaal 30cm diep. Indien het bodemarchief hier is bewaard, is de impact op eventueel aanwezig erfgoed minimaal. Vanwege de beperkte impact van de geplande werken op het bodemarchief en de beperkte kenniswinst vanwege de beperkte oppervlakte van de niet-gesaneerde terreindelen en het gebrek aan ruimtelijk inzicht, wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol beschouwd.

1.4 Conclusie

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Rozenbroekslag te Sint-Amandsberg, deelgemeente van Gent. In het kader van bodemverontreiniging werd het terrein voor een groot deel afgegraven tot op aanzienlijke diepte. De ingrepen die buiten deze gesaneerde zone vallen zijn ofwel te beperkt in oppervlakte, ofwel is de impact op het bodemarchief minimaal. Hierdoor wordt verder onderzoek weinig zinvol wordt geacht.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.